

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(204)

14. posiedzenie
Komisji Rolnictwa
i Ochrony Środowiska
w dniu 18 kwietnia 2008 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (druk senacki nr 114, druki sejmowe nr 359, 394).

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Jerzy Chróścikowski)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Proszę państwa, jeśli pozwolicie, to już rozpoczniemy.

Otwieram posiedzenie Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska. Jest to kolejne nasze posiedzenie.

W porządku obrad mamy rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług; druk senacki nr 114 i druki sejmowe nr 359 i 394.

Witam na dzisiejszym posiedzeniu przedstawicieli rządu w osobach: pani Elżbiety Chojnej-Duch, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, i pana ministra Bogusława Nadolnika z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Witam panią dyrektor Aleksandrę Szelańską z Departamentu Finansów w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Witam pana Tadeusza Burakowskiego, naczelnika Wydziału Rolnictwa w Departamencie Finansowania Regionów i Rolnictwa w Ministerstwie Finansów, i panią Hannę Majszczyk, dyrektor Departamentu Podatku od Towarów i Usług również w Ministerstwie Finansów. Witam panią senator i panów senatorów oraz Biuro Legislacyjne.

Proszę panią minister o krótkie zreferowanie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług.

Proszę, Pani Minister.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Elżbieta Chojna-Duch:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Senatorowie!

Chciałabym przedstawić rządowy projekt ustawy, który zawiera zmiany do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Generalnie można powiedzieć, że te zmiany są związane z koniecznością dostosowania polskich przepisów o podatku od towarów i usług do przepisów Unii Europejskiej. Projekt ten wiąże się z uzyskaniem przez Polskę możliwości korzystania z obniżonej do 3% stawki podatku na niektóre produkty spożywcze do 2010 r. i w związku z tym zakłada podwyższenie stawki zryczałtowanego zwrotu podatku VAT dla rolników ryczałtowych z 5% do 6%. Jest to korzystne dla rolników, dla konsumentów i dla gospodarki narodowej.

Projekt ten powinien wejść w życie od 1 maja tego roku, więc czasu na jego uchwalenie jest niewiele. Dlatego prosiłabym o niedługie procedowanie nad tą ustawą i przekazanie jej jak najszybciej do podpisu prezydentowi. Z naszego punktu widzenia jest ona niekontrowersyjna. Także Sejm jednomyślnie zaakceptował nasze propozycje.

Co jeszcze mogę powiedzieć o tej ustawie? Proponowana stawka zryczałtowanego zwrotu została oparta na danych z „Rachunków ekonomicznych rolnictwa”. Podwyższenie to powinno zrekompensować podwyżkę stawki podatku na środki produkcji dla rolnictwa takie jak nawozy czy środki ochrony roślin. I można powiedzieć, że w związku z tym, że Polska uzyskała zgodę na stosowanie do 31 grudnia 2010 r. stawki VAT w wysokości 3% w odniesieniu do dostaw produktów spożywczych, proponuje się wprowadzenie odpowiedniego przepisu przejściowego i dodanie nowego załącznika do proponowanej ustawy.

Załącznik ten został przekazany w formie rozporządzenia do opiniowania, czyli już jest w fazie ostatecznej, i będzie podpisany przez ministra finansów. Zawiera on wykaz towarów opodatkowanych stawką VAT w wysokości 3% w okresie do 31 grudnia 2010 r. Załącznik ten odpowiada zapisom załącznika III do unijnej dyrektywy 2006/112/WE, tak zwanej dyrektywy vatowskiej, w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Wykaz ten obejmuje towary, w stosunku do których uzyskano derogację i które obecnie objęte są już obniżoną stawką podatku od towarów i usług w wysokości 3%.

Wprowadzenie zmian jest neutralne zarówno dla budżetu państwa, jak i rolników, o czym wielokrotnie była mowa. Ujemne skutki budżetowe wynikające z podwyższenia stawki zryczałtowanego zwrotu podatku dla rolników ryczałtowych, który u nabywców produktów wytworzonych przez rolników ryczałtowych stanowi, co do zasady, podatek naliczony do odliczenia od podatku należnego, zostaną zrekompensowane zmianą wysokości stawki podatku na środki produkcji dla rolnictwa z 3% na 7%.

Proszę o przyjęcie tego projektu. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Pani Minister.

Dostaliśmy bardzo obszerne wyjaśnienia.

Czy Biuro Legislacyjne chciałoby coś dodać?

Zastępca Dyrektora Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu

Adam Niemczewski:

Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, Biuro Legislacyjne nie ma uwag do tego projektu ustawy.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Proszę, pan senator Skurkiewicz.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Jeżeli chodzi o samą nowelizację, to, przynajmniej z mojej strony, nie budzi ona zastrzeżeń. Ale jeśli mogę, korzystając z okazji, że gościmy na posiedzeniu komisji panią minister, chciałbym poruszyć dwie kwestie. Czy jest możliwość, aby

okresy przejściowe dla rolnictwa i dostosowania się do wymogów unijnych zostały wydłużone? Czy to już jest definitywna decyzja, że jeżeli chodzi na przykład o tę kwestię, 1 stycznia 2011 r. to jest termin ostateczny? A jeżeli jest taka możliwość, to czy państwo podjęliście czy też zamierzacie podjąć jakieś działania w tym zakresie? Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję panu senatorowi.
Pani Minister, proszę o odniesienie się.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Elżbieta Chojna-Duch:**

Dziękuję bardzo.

Wydaje się, że nawet na dyskusję na ten temat, a tym bardziej odpowiedź na takie pytanie jest jeszcze za wcześnie. Oczywiście w przyszłości na pewno podejmiemy określone starania w celu wydłużenia okresów przejściowych. Będzie to przedmiotem naszych prac i później rozmów w ramach Komisji Europejskiej, ale w późniejszym okresie, gdyż właśnie zostały one przedłużone do końca kwietnia, więc jest za wcześnie, by na ten temat mówić. Ale oczywiście taka wola jest. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Czy są jeszcze pytania? Nie ma.

Pani Minister, jeśli można, może jeszcze mały komentarz do tego.

Powiedziała pani, że jest to w pewnym sensie rekompensata dla rolników za podwyżkę cen nawozów. Myślę, że jest to symboliczna rekompensata, bo ona nie wyrównuje, można powiedzieć, wzrostu kosztów nawozów, jakie ponieśli rolnicy. Ceny nawozów na rynku wzrosły obecnie, jak oceniamy my, rolnicy, o kilkadziesiąt procent, niektórzy twierdzą nawet, że o 80–90%. I można by zadać takie pytanie: dlaczego akurat ceny nawozów tak gwałtownie wzrosły w tym roku? Czy to efekt koniunktury? Rolnikom trochę więcej za zboże zapłacono i natychmiast cena nawozów została podniesiona? Ten problem jest podnoszony przez związki zawodowe, przez organizacje, które uważają, że taki wzrost kosztów... Bo na przykład dyskutujemy o tym, że cena gazu wzrasta czy nie wzrasta, czy urząd kontroli ma wpływ na wzrost ceny gazu, czy nie ma wpływu. A wiemy, że najważniejszym czynnikiem cenotwórczym w wypadku nawozów jest gaz. I tutaj też nie możemy zrozumieć, jak to się dzieje, że cena gazu jest ograniczana i określana przez Urząd Regulacji Energetyki, a jeśli chodzi o nawozy, to podmioty, które są właściwie podmiotami, można powiedzieć, częściowo państwowymi, wprowadzają tak duże zwwyżki ich cen, że jest to po prostu czasami nie do przyjęcia dla producentów. A wspomnianie o tym, że jest to nam częściowo rekompensowane... to po prostu nie chce się wierzyć, że jest to prawda. Dziękuję.

Jeśli pani chciałaby się odnieść, to proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Elżbieta Chojna-Duch:

Jest to sprawa szersza, która nie dotyczy naszego konkretnego jednostkowego projektu ustawy i rozporządzenia. Oczywiście kalkulacja została sporządzona rzetelnie. Za chwilę pani dyrektor Majszczyk powie jeszcze parę słów o kalkulacji. Co mogę w tej chwili powiedzieć? No, my liczyliśmy to w ten sposób: do obliczeń wykorzystaliśmy dane z poprzednich trzech lat z „Rachunków ekonomicznych rolnictwa” – jak już mówiłam – czyli Głównego Urzędu Statystycznego, i dane fiskalne, odpowiednio z hurtowni. Taką tabelę prezentowaliśmy na posiedzeniu komisji gospodarki. Jeżeli państwo chcielibyście się również z nią zapoznać, to sposób, w jaki była ona sporządzona, będzie przedstawiony w Senacie. Uzyskany wynik zaokrąglono do najbliższej liczby całkowitej i szacunki, tak jak powiedziałam, przeprowadzono w sposób obiektywny, tak aby podwyższenie stawki zryczałtowanego zwrotu w związku ze zmianą stawki było w wymiarze globalnym neutralne dla budżetu i rolników zryczałtowych.

Jeśli chodzi o zakres towarów, to jest on bardzo ograniczony, bo dotyczy to tylko niektórych artykułów. Ponad 90% artykułów obejmuje zasada obniżenia, a więc jest to grupa towarów... Oczywiście nawozy wchodzi tutaj w grę. Ale polityka cenowa jest już szerszą kwestią, która nie jest objęta naszym projektem.

Jeszcze parę słów o kalkulacji stawki szczegółowej powie pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Podatku od Towarów i Usług
w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Mogłoby się wydawać, że ta stawka została podwyższona o jeden punkt procentowy, podczas gdy stawka na środki produkcji wzrasta z 3% do 7%. Wobec tak prostego zestawienia tych cyfr można byłoby pomyśleć, że nie rekompensuje to tej podwyżki. Niemniej po to, żeby ocenić, czy jest to zrekompensowanie, czy też nie, należałoby odnieść się do tego, co oznacza ten zryczałtowany zwrot dla rolników. Otóż on jest różnicą między kwotą podatku należnego, jaki ci rolnicy by płacili, gdyby byli na zasadach ogólnych, a kwotą podatku naliczonego, jaki by płacili za swoje zakupy, rozliczając się na zasadach ogólnych, gdyby przeszli na takie zasady. I dopiero w ten sposób, czyli biorąc pod uwagę produkcję w skali kraju tychże rolników, ich zakupy na podstawie danych statystycznych i danych z „Rachunków ekonomicznych rolnictwa”, ustala się wysokość tej stawki, która zresztą corocznie jest kontrolowana nie tylko w Polsce, ale w każdym kraju członkowskim Unii stosującym takie zryczałtowane metody opodatkowania rolników. Według tej metodologii nastąpiło to obliczenie. I po porównaniu danych o wysokości obciążenia zakupów rolników po zmianie wysokości stawki na środki produkcji dla rolnictwa, ale przy założeniu, że bardzo dużo wyrobów jest objętych stawką 3% jeszcze przez najbliższych parę lat i że jest duża grupa wyrobów objętych stawką 7%... Uzasadnione jest w świetle danych statystycznych, które za parę miesięcy Komisja będzie ponownie sprawdzała u nas, podwyższenie tego zryczałtowanego zwrotu o ten jeden punkt procentowy. Bo to jest zrekompensowanie nie finansowe wydatków rolników, ale różnic w stawkach podatkowych, które mają miejsce w rozliczeniach podatku od towarów i usług. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Ja rozumiem, że te dane statystyczne są dużo wcześniejsze, a ja oceniam sytuację z dnia dzisiejszego, i stąd różnica w naszych ocenach. Ale jeśli cena wzrasta o 90%, to na pewno i VAT znacznie wzrasta. Tak że to jest... Ale rozumiem, że opiera się pani na innych danych, nie na danych z dnia dzisiejszego, tylko wcześniejszych, i dlatego różnimy się w ocenie.

**Dyrektor Departamentu Podatku od Towarów i Usług
w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:**

Tak jak powiedziałam, opracowujemy to według metodologii wskazanej dokładnie przez Komisję na podstawie danych z ostatnich trzech lat.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Tak, tak, jak mówię, różnica między nami jest taka, że ja oceniam aktualną sytuację, a tu jest ocena sytuacji z ostatnich trzech lat. W związku z tym to jest dla nas niesprawiedliwe, dlatego że my musimy znowu czekać dwa albo trzy lata na wskaźnik, który zrówna się z tym, czego my oczekujemy, i dlatego my, rolnicy zawsze na tym tracimy.

Ale rozumiem, że rząd podejmuje decyzje i jest za tym, żeby przyjąć to w takiej wersji. W związku z tym... Innych wniosków nie ma...

Czy są ewentualnie jakieś inne wnioski? Nie ma.

Skoro nie ma innych wniosków, to przechodzimy do głosowania nad ustawą.

Kto jest za przyjęciem całości ustawy? (13)

Dziękuję. Przeszła jednogłośnie.

Wyczerpaliśmy porządek obrad.

Zamykam posiedzenie i pragnę...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przepraszam, jeszcze cofnę się. Kolega zgłasza się na sprawozdawcę komisji.

(Senator Przemysław Błaszczyk: Jeszcze chciałbym, Panie Przewodniczący...)

Proszę.

Senator Przemysław Błaszczyk:

Czy możemy sformułować wniosek lub stanowisko komisji w sprawie, o której mówił pan przewodniczący, tych wzrastających cen nawozów? Bo to jest naprawdę jakaś sytuacja...

(Głos z sali: Myślę, że w oświadczeniu można to zrobić.)

...katastrofalna. W końcu fosforan amonu zdrożał ze 140 zł do 250 zł. To jest jakaś zmowa cenowa... Nie wiem, jak to nazwać, ciężko to określić. To są horrendalne sumy i ceny.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Ja wspomniałem już o tym pani minister i ta prośba była sygnalizowana. Kolekty potwierdzają, że według nas rzeczywiście istnieje nieprawidłowość na rynku pole-

gająca na tym, że podmioty działające na rynku stosują, można powiedzieć, zmonopolistyczną, wysokie ceny, dla których nie widzimy żadnego uzasadnienia. My, rolnicy ponosimy ogromne koszty. Myślę, że kolega potwierdził to w swoim wystąpieniu. Czy zrobimy jeszcze specjalne posiedzenie, to się zastanowię. Myślę, że wniosek kolegi, żeby ewentualnie zastanowić się nad tym na odrębnym posiedzeniu i jeszcze podjąć ten temat, jest do rozważenia.

(*Głos z sali:* Popieram ten wniosek i chciałbym zgłosić to nie w formie oświadczenia, ale w formie stanowiska komisji...)

Ale to już poprosimy na oddzielnym posiedzeniu.

Proszę, Pani Minister.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Elżbieta Chojna-Duch:**

Jeśli można, prosiłabym o niełączenie tego z tą ustawą, dlatego że my mamy bardzo napięty harmonogram i chodzi o to, żeby dyskusja czy jakieś dywagacje na ten temat nie opóźniły tego w jakiś sposób. Ustawa jest korzystna dla rolników i powinna wejść w życie 1 maja. Miejmy nadzieję, że prezydent ją podpisze, ponieważ jest ona korzystna. Jeślibyśmy przyjęli inne dane, inne wysokości stawek, to z kolei Komisja nie zaakceptowałaby tych propozycji. A więc my w porozumieniu z Komisją wstępnie ustaliliśmy właśnie tę wysokość i ona będzie aprobowana. Jakakolwiek inna zmiana spowoduje, że po prostu będzie to trwało dłużej i rolnicy nie otrzymają tej rekompensaty w odpowiednim terminie. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Pani Minister, dziękuję jeszcze raz za wypowiedź.

Konkluzja kolegi jest taka, żebyśmy zrobili specjalne posiedzenie, które by dotyczyło tegoż podnoszonego problemu. Jeśliby pani minister zechciała na takie posiedzenie przybyć, to wówczas byśmy podyskutowali i, nie łącząc tej sprawy z tą omawianą dzisiaj, byśmy wypracowali stanowisko komisji skierowane do rządu.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Elżbieta Chojna-Duch:**

Ja czy inny wiceminister z Ministerstwa Finansów odpowiedzialny za te zagadnienia będziemy zaszczytzeni możliwością uczestnictwa w posiedzeniu Wysokiej Izby czy w posiedzeniu komisji rolnictwa. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Na sprawozdawcę został zgłoszony kolega Błaszczyk, który tę propozycję przyjął. W związku z tym...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Jeszcze kolega chce zabrać głos?

Proszę.

Senator Piotr Głowski:

Ja chciałbym zabrać głos w tej sprawie. Mam propozycję, żebyśmy nie tworzyli specjalnych debat i żeby ten punkt faktycznie znalazł się w porządku obrad, ale normalnego posiedzenia, nie musi to być nadzwyczajne posiedzenie. Oczywiście należałoby zadbać o to, żebyśmy otrzymali dokumenty, dzięki którym, wydając takie oświadczenie czy głosując za nim lub przeciwko niemu, będziemy mieli wiedzę, co faktycznie się wydarzyło. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Nie zastosuję trybu nadzwyczajnego i spotkamy się w trybie zwykłym. Ponieważ szanuję czas kolegów, zazwyczaj staram się tak wszystko dopasować, żeby specjalnie nie zwoływać posiedzenia. Dziękuję.

Zamykam posiedzenie Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 22)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851